

Skrót założeń strategii rozwoju usług w zakresie dostępu do obiektów sportowych oraz programów profilaktycznych dla mieszkańców i edukacji prozdrowotnej w dzielnicy Wola

---

*sporządzony w ramach projektu „Od diagnozy do strategii – model planowania
rozwoju usług publicznych” dofinansowanego ze środków Unii
Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna”*

Grudzień 2013

1. Czym jest strategia rozwoju?

Strategia rozwoju to:

- dokument określający długofalowy plan, kierunek działań służących do osiągnięcia założonych celów przez co możliwa będzie zmiana z sytuacji obecnej na pożądaną,
- zbiór decyzji (merytorycznych, organizacyjnych i finansowych) podjętych przez władze dzielnicy w celu stymulowania rozwoju w wybranym obszarze,
- sposób na wyróżnienie własnych działań i określenie specyfiki dzielnicy na tle otoczenia.

Punktem wyjścia do prac nad strategią jest przeprowadzenie **diagnozy** tematu, dla którego ma być tworzona strategia. Na tej podstawie można wskazać elementy **pozytywne**, które **należy rozwijać** przy pomocy strategii jak i te **negatywne**, którym warto **przeciwdziałać**.

W niniejszym dokumencie przedstawiono główne wyniki prac nad zbadaniem stanu obecnego dzielnicy Wola w zakresie prowadzenia profilaktyki prozdrowotnej przez sport i rekreację.

2. Dlaczego profilaktyka zdrowotna i aktywność fizyczna?

Stan zdrowia mieszkańców dzielnicy w szczególności biorąc pod uwagę choroby krążenia oraz zachorowania nowotwory złośliwe **jest jednym z najgorszych w Warszawie**. Bardzo duży wpływ ma na to **niska świadomość** mieszkańców dotycząca wagi prowadzenia zdrowego trybu życia oraz wiążąca się z tym **mała skuteczność profilaktyki** zdrowotnej związanej z kulturą fizyczną. Należy dodać również, że wysoka zachorowalność i co za tym idzie umieralność jest też spowodowana demografią dzielnicy – Wola należy do najstarszych dzielnic – stan na 31.12.2013: mężczyźni powyżej 65 roku życia – 10 067, kobiety powyżej 60 roku życia – 24 880. Z tym problemem wiąże się w dużej mierze niewystarczająca liczba programów edukacyjnych dla rodziców, które miałyby na celu podniesienie świadomości rodziców w zakresie aktywności fizycznej. Niska świadomość rodziców w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia przekłada się na postawy i zachowania ich dzieci.

Barierę do prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia stanowi m.in. **zły stan techniczny** oraz **mała atrakcyjność** części obiektów sportowych. W dzielnicy **brakuje kompleksowej strategii promocji** działań prozdrowotnych, dzięki której możliwe byłoby dotarcie z ofertą do większej liczby mieszkańców.

Jednocześnie dzielnica posiada **duży potencjał** do rozwoju działań w zakresie aktywności fizycznej. Na terenie Woli zlokalizowane są **różnorodne obiekty sportowe**, które mogą być wykorzystywane do realizacji programów profilaktycznych i działań z zakresu edukacji prozdrowotnej. W dużej mierze **jest to potencjał nie w pełni wykorzystywany**, gdyż obiekty w znacznej części są obiektami przyszkolnymi, które są niedostępne dla mieszkańców po zakończeniu pracy szkół.

Wola posiada **własne hale sportowe**, co również nie jest typowe dla wszystkich dzielnic. Ponadto dużym atutem dzielnicy są **tereny zielone**. Najważniejszymi są: Park Moczydło (na terenie którego znajdują się Park Wodny z odkrytym basenem), Park im. E. Szymańskiego oraz Park im. gen. J. Sowińskiego.

Część mieszkańców oczekuje, że oni (bądź ich dzieci) będą mogli korzystać z nowoczesnych, atrakcyjnych obiektów sportowo-rekreacyjnych, uczestniczyć w ciekawych zajęciach i programach, które będą dostosowane do ich potrzeb i możliwości czasowych oraz finansowych. Należy również zauważyć, że działania podejmowane w dzielnicy powinny też mieć na celu zmianę postaw mieszkańców do tej pory nieaktywnych lub mało aktywnych fizycznie i nieuczestniczących w programach profilaktycznych.

3. Plusy i minusy w obszarze profilaktyki zdrowotnej i działań na rzecz wspierania aktywności fizycznej

Plusy

- ✓ **Liczne obiekty sportowe i dobra do nich dostępność.** Znaczna ich część jest zmodernizowana i nowoczesna. Zapewnia to mieszkańcom dostęp do różnorodnej oferty sportowo-rekreacyjnej. Sieć obiektów sportowych jest równomierna, dzięki czemu ma do nich łatwy dostęp większa liczba mieszkańców. Ponadto dostęp do obiektów sportowych ułatwiony jest dzięki rozbudowanej sieci komunikacji miejskiej.
- ✓ **Wykwalifikowana kadra** pracownicza urzędu i obiektów sportowych.
- ✓ **Liczne tereny zielone**, które mogą być wykorzystane do prowadzenia zajęć sportowych i programów profilaktycznych związanych z aktywnością fizyczną.
- ✓ **Rozwój społeczny dzielnicy.** Do dzielnicy napływają nowi mieszkańcy o odmiennych potrzebach w zakresie sportu i rekreacji, co będzie wymuszało zwiększanie atrakcyjności oferty w tym obszarze.
- ✓ **Większy udział mieszkańców w życiu społeczności lokalnych.** Otwartość mieszkańców, zgłaszane przez nich pomysły, inicjatywy przyczyniają się do rozwoju działań związanych z rozwojem sportu i rekreacji w dzielnicy. Duże znaczenie w tym zakresie ma również rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Minusy

- ✓ **Niewystarczająca dostępność** dla mieszkańców obiektów sportowo-rekreacyjnych znajdujących się przy szkołach.
- ✓ **Kontrasty społeczne i niski potencjał mieszkańców.** Wiązą się z tym różnego rodzaju problemy części społeczeństwa związane z niską świadomością dotyczącą zdrowego i aktywnego stylu życia, część mieszkańców prowadzi niehigieniczny tryb życia, co więcej uwarunkowania te są przekazywane z pokolenia na pokolenie.
- ✓ **Brak odpowiednich środków finansowych** na realizację projektów wspierających

aktywność fizyczną i na realizację programów profilaktycznych. Brak takich programów lub niska ich jakość będą przekładały się na stan świadomości mieszkańców w zakresie aktywności fizycznej, a co za tym idzie na stan ich zdrowia.

- ✓ **Brak otwartości na zmianę przyzwyczajeń.**
- ✓ **Duży udział budownictwa socjalnego i komunalnego.** Wola w swoich zasobach posiada jeden z największych udziałów budynków socjalnych i komunalnych. Generuje to bardzo duże koszty, które mogłyby być przeznaczone na realizację innych działań np. na tworzenie programów prozdrowotnych czy uatrakcyjnienie oferty w zakresie kultury fizycznej.

4. Co warto zrobić, aby zmienić sytuację?

Wola ze swoimi **osiągnięciami sportowymi** oraz **posiadanymi atutami** mogłaby się stać **centrum sportowo-rekreacyjnym miasta**. W tym celu dzielnica powinna bazować na posiadanych obiektach, terenach zieleni. Jednakże, aby możliwe było ich pełne wykorzystanie należy przezwyciężyć dwie główne bariery – pierwszą jest **dostępność obiektów**, a drugą **niska świadomość** wśród mieszkańców wartości zdrowego i aktywnego trybu życia. Obecnie znaczna część boisk, hal sportowych jest niedostępna dla mieszkańców po zakończeniu lekcji. Opracowywana strategia powinna określać możliwe sposoby szerszego wykorzystania obiektów przyszkolnych. Również bardzo ważne jest wykorzystanie istniejących w dzielnicy **terenów zielonych**, które doskonale nadają się pod organizację przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia, aktywność fizyczną wśród całych rodzin. W chwili obecnej brakuje tego typu przedsięwzięć. Dzieci nie mają skąd czerpać wzorców związanych z aktywną postawą sportową.

Efekty realizacji strategii rozwoju usług zdrowotnych w zakresie profilaktyki i oferty sportowo-rekreacyjnej dla dzielnicy Wola w dużej mierze powinny być odczuwalne dla mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, gdyż niezwykle istotne jest wyrabianie nawyku prowadzenia aktywnego trybu życia od najmłodszych lat.